

Un ordre per al moviment anarquista

El 24 i 25 de juliol de 1927, en una reunió que va tenir lloc al Cabanyal i al Saler, a València, va nèixer la FAI. Anys després aquesta organització va controlar la CNT i el sindicalisme als Països Catalans.

RAFA GIL

El bar El Polp conserva encara la memòria d'aquell 24 de juliol del 1927, quan un grup d'anarquistes hi van fundar la FAI.

Amb la instauració de la dictadura de Primo de Rivera l'any 1923, la CNT intentà dirigir una vaga general a tot l'estat espanyol, però la manca de suport de la UGT va ser definitiva per fer-la fracassar. A partir d'aquell moment, amb una CNT bastant esgotada, Primo de Rivera va aprofitar per reprimir el moviment anarquista. Però en arribar l'any 1927 la dictadura s'havia convertit en un ens burocràtic, sobretot a causa del ressorgiment del caciquisme; a més, la situació social i econòmica anava deteriorant-se, tal i com explica l'augment espectacular del nombre de vagues.

En aquest context, el 24 de juliol de 1927 un grup d'anarquistes que es reu-

nia habitualment al bar El Polp, al barri valencià del Cabanyal, va decidir fer un pas endavant per revitalitzar el moviment anarquista i, l'endemà, a la platja propera del Saler, fundava la Federació Anarquista Ibèrica (FAI). A la reunió clandestina, preparada per l'aragonès Miguel Jiménez amb l'ajut d'un grup de joves, van assistir-hi representants d'exiliats de la Federació de Grups Anarquistes de Llengua Espanyola i de la Unió Anarquista Portuguesa.

La FAI pretenia coordinar la lluita contra ambdues dictadures peninsulars amb un programa basat en la ideologia àcrata al si de la CNT. Es tractava, doncs, d'un ens de pressió encaminat a vigilar que ni les tendències

polítiques ni les sindicalistes reformistes minvessin l'ortodòxia bakunista de l'anarquisme ibèric. És a dir, la FAI sorgia com a caixa forta de les essències llibertàries enfront de les temptacions revisionistes. Naturalment la FAI es mantingué en la clandestinitat i va funcionar com a grup secret. L'any següent Àngel Pestana va fundar Solidaridad amb la finalitat de reagrupar tots els sectors de la CNT, cosa que fa dubtar de si efectivament la FAI anava assolint el seu programa.

L'expansió de la FAI va arribar amb la II República, sobretot amb la tornada de l'exili del grup Los Solidarios, que nodriren l'organització. Tot i l'en-

frontament amb els trentistes, que denunciaven el dirigisme de la FAI i defensaven el reformisme i el possibilisme amb l'acostament a l'esquerra, els faistes van influir en els moviments insurreccionals de 1932 i 1933, amb proclamacions de repúbliques soviètiques o de comunisme llibertari.

Aquests experiments revolucionaris serviren a la FAI per a preparar l'activisme que va desenvolupar en la Guerra Civil, durant la qual cal destacar l'actuació del grup Nosotros al País Valencià o el pes que va tenir la Columna de Ferro o Temple i Rebel·día. En definitiva, la FAI va estar una mena de dipositària de la puresa del moviment llibertari.

Ricard Camil Torres Fabra

La FAI i el seu paper al llarg de la història

La Federació Anarquista Ibèrica va néixer amb la intenció de portar a la pràctica les idees de teòrics com Diego Abad de Santillán i Manuel Buenacasa que miraven de crear, des de dins de la CNT, un moviment sindical estrictament anarquista. Per això, la FAI es va enfrontar amb altres sectors de la CNT, sobretot amb l'anarcosindicalista (Pestaña, Peiró) i posteriorment amb els anarcobolxevics (Durruti, Ascaso). L'any 1931 la FAI, encapçalada per Alaix, Gilbert i Villar, va aconseguir controlar el sindicat imposant-se als anomenats "trentistes", tot i que el control efectiu de l'organització del van tenir els anarcobolxevics. La CNT-FAI va adquirir el seu màxim protagonisme durant el primer any de la Guerra Civil, quan, contràriament als seus ideals àcrates, va participar en el govern de la Generalitat republicana. El declivi de l'organització va començar a partir dels Fets de Maig de 1937, quan van ser desplaçats pels comunistes. El 1977, després de la dictadura franquista, la FAI va reaparèixer però ja amb un paper marginal.

Sine nobilitate

Marta Pessarrodona

A la riba del Tàmesi

M'és difícil treure'm del cap Londres i, per extensió, Anglaterra, en aquests dies i per motius obvis. Resulta, a més a més, que ja no cal cap obsessió pel dia 11 de cada mes. També el 7 és sospitós quan és, precisament, un nombre sagrat dins de la cultura hebrea. "Xevà", set, si no ho tinc mal entès, que en "la" llengua tant vol

dir "pou" –d'aquí que la ciutat al desert del Neguev, Beer-Xevà, es pugui traduir pel pou del set– com vol dir, també, "Déu". Feta aquesta petita disquisició, als pocs dies de la devastació londinenca ha mort gairebé als noranta anys un antic primer ministre conservador britànic, Ted Heath, la màxima i més coneguda aportació del qual a la política ha estat una dèria europea, gens "sòlita" entre els britànics de totes les tendències i gairebé insòlita entre els conservadors o *tones*. També, Heath serà l'últim mandatari britànic amb experiència directa de la segona Guerra Mundial, on va servir com a soldat distingit.

Aquí i ara, és curiós que una baula en el seu europeisme va ser la visita que va fer, convidat per la República, a Espanya durant la nostra –per dissort– Guer-

Ted Heath, un europeïsta convençut.

ra Civil. Després, l'experiència directa com a soldat lluitant contra el Führer i del Duce el van persuadir que calia una comunitat europea on el seu país havia de participar. Una altra novetat: la seva procedència familiar, que no li va impedir arribar a dalt de tot. Fill d'un fuster i d'una minyona, seria precisament ell qui va obrir el pas dels "comuns" al cim polític a qui el va destronar del seu lideratge en les files conservadores. Em refereixo, naturalment, a Margareth Thatcher, filla d'un adroguer. Duen que Heath mai no es va refer de la seva derrota enfront de la Thatcher. Tots dos, però, eren uns "oxonians". És a dir, havien estudiat a la Universitat d'Oxford, encara que en *colleges* distints. Tots dos havien arribat a Oxford sense passar per les famoses *public schools* que, oh paradoxa, són els col·legis privats. Tots dos coincidien per haver fonamentat el seu futur polític a base de sobresortir en les societats de debat de la seva universitat. En el cas Heath, quan un professor li va preguntar la tòpica pregunta de què volia ser de gran, ell no va vacil·lar: un polític professional. Certament.

Vaig contemplar *in situ* la caiguda de Ted Heath el febrer de 1974. Aleshores, una de les raons que es van donar per explicar-la va ser la seva poca traça amb els mitjans de comunicació. Veritablement, Heath no va ser mai un bon comunicador. Una lliçó que segurament ha après massa bé el líder actual de l'altre partit britànic, el laborista (els liberals segueixen en uns certs llimbs). Em refereixo, naturalment també, a Tony Blair. Per més que el clam contra la intervenció britànica en la guerra d'Iraq fos unànime, els terroristes darrers (i molt em temo no últims) si no ho han fet oblidar, poc hi falta. Mentre que Heath perdia punts quan s'adreçava al poble, Blair els guanya amb escriure, com ho acabem de veure.

Enfront del patetisme de la mort, no goso dir que Heath serà, pràcticament, tan sols una nota històrica, però ho penso. Mentrestant, l'habilitat comunicativa de Blair em fa més por que una pedregada.